

Pregled Dokumentata| Broj 3/25

Početna (/) / Dokumenti (/Docs/) / Službene novine Kantona Sarajevo (/Docs/Drzavni) / Dokumenti pregled

Službene novine Kantona Sarajevo, broj 3/25

Na osnovu člana 66. st. (1) i (2) Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i člana 74. stav (4) tačka h) Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 27/24), ministrica za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo donosi

PRAVILNIK

O IZMJENI PRAVILNIKA O VOĐENJU EVIDENCIJE O NEPRIHVATLJIVIM OBLICIMA PONAŠANJA I/ILI DRUGIM FAKTORIMA KOJI MOGU UGROZITI NAJBOLJI INTERES UČENIKA I ZAŠTITI UČENIKA

Član 1.

(Izmjena PRILOGA 1. i PRILOGA 2.)

U Pravilniku o vođenju evidencije o neprihvatljivim oblicima ponašanja i/ili drugim faktorima koji mogu ugroziti najbolji interes učenika i zaštiti učenika ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 33/24) PRILOG 1. i PRILOG 2. zamjenjuju se novim PRILOGOM 1. i PRILOGOM 2., koji su sastavni dio ovog pravilnika.

Član 2.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 11-07/02-02-37868-16/24

17. januara 2025. godine

Sarajevo

Ministrica

Naida Hota-Muminović, s. r.

Evidencioni list

Škola:

LISTA INDIKATORA ZA RANO PREPOZNAVANJE FAKTORA RIZIKA I/ILI DRUGIH FAKTORA KOJI MOGU UGROZITI NAJBOLJI INTERES UČENIKA/UČENICA I ZAŠTITE UČENIKA

	Primijećeni oblici ponašanja
1.	učenik/učenica je prkosan/prkosna i u konstantnom otporu prema školskim pravilima/krši pravila škole
2.	učenik/učenica konstantno (neopravdano) izostaje s nastave
3.	učenik/učenica je nasilan/nasilna (verbalno, fizički i relacijski) prema vršnjacima
4.	učenik/učenica ugrožava vršnjake (ili druge osobe) u digitalnom okruženju (cyber prostoru) ili drugi ugrožavaju učenika/učenicu u digitalnom prostoru - Učenik/učenica pokazuje ljutnju, agresiju, nervozu ili frustraciju nakon korištenja uređaja - Učenik/učenica iznenada prestaje koristiti uređaj - Učenik/učenica skriva uređaj ili ekran računara u prisustvu nastavnika/nastavnica ili drugih osoba - Učenik/učenica je nervozan/nervozna kada dobije poruku na telefon ili računar - Učenik/učenica provodi previše vremena online za računarom ili mobitelom - Učenik/učenica izbjegava prijatelje/prijateljice i izlaske - Učenik/učenica iznenada prestaje koristiti uređaje, povlači se s društvenih mreža, online igara ili aplikacija; otvara nove profile na društvenim mrežama - Učenik/učenica prima poruke i/ili pozive nepoznatih osoba - Učenik/učenica je nemotiviran/nemotivirana za dolazak u školu, pokazuje slabije akademske rezultate i nezainteresiranost za učenje - Učenik/učenica se povlači u sebe
5.	učenik/učenica pasivno svjedoči i snima nasilje (među vršnjacima)
6.	učenik/učenica se verbalno i fizički sukobljava s nastavnikom/nastavnicom
7.	učenik/učenica vrlo često za svoje loše postupke optužuje druge
8.	učenik/učenica neadekvatno reaguje kada pogriješi (vrišti, plače, ne može da se smiri)
9.	učenik/učenica pokazuje jake izljeve bijesa pri minimalnim podražajima
10.	učenik/učenica je mišljenja da ne može utjecati na vlastitu budućnost
11.	učenik/učenica je mišljenja da drugi određuju njegov/njen život
12.	učenik/učenica izbjegava tražiti pomoć od drugih osoba
13.	učenik/učenica inicira i/ili učestvuje u tučnjavama
14.	učenik/učenica namjerno uništava javno dobro u i oko škole
15.	učenik/učenica je sklon/sklona prisvojiti stvari vršnjaka/vršnjakinja ili nastavnika/nastavnica
16.	učenik/učenica je neuredno i neprikladno odjeven/odjevena
17.	učenik/učenica je higijenski zapušten/zapuštena
18.	izostanak emocionalne bliskosti ("hladan odnos") između roditelja i učenika/učenice
19.	roditelji/staratelji se žale na ponašanje i neadekvatan odnos s učenikom/učenicom ("Ja mu/joj ne mogu ništa.")
20.	učenik/učenica se žali na odnos i ponašanje roditelja
21.	pretjeran zaštitnički odnos i ponašanje roditelja prema učeniku/učenici
22.	učenik/učenica pokazuje teškoće u savladavanju nastavnog gradiva
23.	učenik/učenica ne radi domaće zadaće
24.	učenik/učenica često ne donosi pribor na nastavu
25.	učenik/učenica je nezainteresovan/nezainteresovana za nastavu (odsustvo motivacije)
26.	učenik/učenica ima problem s pažnjom i koncentracijom
27.	učenik/učenica pretjerano priča i ne može sjediti mirno na času
28.	učenik/učenica pokazuje implusivno ponašanje (nema strpljenja, nemogućnost čekanja na red, odgovara prije nego nastavnik/nastavnica završi pitanje)
29.	učenik/učenica konzumira alkohol, duhanske proizvode ili narkotike svih vrsta, ostale proizvode za pušenje i proizvode koji izazivaju nikotinsku ovisnost
30.	učenik/učenica prije nastave, za vrijeme i nakon nastave vrijeme provodi u kladionicama

31.	učenik/učenica se na određeni način povezuje s grupama sklonim devijantnom ponašanju i/ili pripada grupi sklonoj devijantnom ponašanju
32.	učenik/učenica u školu unosi opasne predmete kojima može povrijediti sebe, vršnjake i ostale u školi
33.	učenik/učenica skita i/ili prosjači ili se sumnja da je žrtva nekog drugog oblika eksploatacije - Učenik/učenica povremeno izostaje iz škole, po nekoliko dana/mjeseci bez opravdanja - Učenik/učenica izostaje iz škole na početku i na kraju školske godine - Učenik/učenica ne daje objašnjenje zašto ne dolazi redovno na nastavu, zašto kasni i/ili odbija dati bilo kakav odgovor - Učenik/učenica često kasni u školu - Novi učenik/učenica starijeg uzrasta, ne zna da čita, piše, nema osnovna znanja za praćenje nastave koja odgovaraju njegovom/njenom kalendarskom uzrastu - Učenik/učenica je povučen, izgleda uplašeno i kad nema vidljivog razloga - Učenik/učenica ne učestvuje u aktivnostima u kojima se mogu vidjeti modrice, ne želi se presvlačiti pred drugima - Učenik/učenica mijenja ponašanje u prisustvu odraslih osoba, u prisustvu nepoznatih osoba je miran/mirna i uplašen/uplašena - Učenik/učenica ne želi odgovarati na pitanja šta je radio/radila, kako provodi aktivnosti van škole, ne želi spominjati zajednicu u kojoj živi i u odgovorima često pravi greške - Učenik/učenica izbjegava sistematske preglede - Roditelji učenika/učenice nisu zainteresirani za odgoj djeteta i ne pojavljuju se na roditeljskim sastancima ili na roditeljske sastanke dolaze nepoznate osobe - Učenika/učenicu u školu dovode i odvođe osobe koje nisu roditelji - U društvu učenika/učenice je gotovo uvijek druga osoba koja prati učenika/učenicu - Učenik/učenica se sam obraća za pomoć u vezi s nekom vrstom nasilja, eksploatacije ili sličnim problemom
34.	učenik/učenica iznosi ksenofobne stavove i/ili upražnjava govor mržnje
35.	učenik/učenica ima poteškoće u komunikaciji s vršnjacima (izbjegava kontakt, povlači se, osjeća nelagodu)
36.	učenik/učenica izbjegava kontakt očima
37.	učenik/učenica ne pokazuje interes za druge
38.	učenik/učenica djeluje bojažljivo
39.	učenik/učenica djeluje nesretno i tužno
40.	učenik/učenica djeluje usamljeno i izolirano
41.	učenik/učenica je sklon/sklona samopovređivanju
42.	učenik/učenica pokazuje pretjerano seksualizirajuće ponašanje
43.	uočavaju se nagle promjene u težini učenika/učenice
44.	učenik/učenica često odlazi u toalet
45.	učenik/učenica pokazuje nelagodu pri fizičkom kontaktu
46.	kod učenika/učenice je primjetan specifičan sadržaj crteža i pismenih radova
47.	nešto drugo što nije navedeno u listi, a tiče se ostvarenja principa najboljeg interesa učenika/učenice – upisati

Obrazac za evidentiranje primijećenog ponašanja
ISKLUČIVO POPUNJAVA STRUČNA SLUŽBA ŠKOLE

Prezime i ime učenika/učenice	Primijećeno ponašanje (iz liste ponašanja - upisati)
	Upisati: Ime i prezime nastavnika/ice koji/a je primijetio/la: _____ Datum: ____/____/____;
	Upisati: Ime i prezime nastavnika/ice koji/a je primijetio/la: _____ Datum: ____/____/____;

PRILOG 2.

Opis primijećenih ponašanja iz Evidencije

Opis primijećenog ponašanja	
Primijećeno ponašanje Naziv indikatora	Detaljan opis i pojašnjenje primijećenog ponašanja
Učenik/učenica je prkosan/prkosna i u konstantnom otporu prema školskim pravilima/krši pravila škole	Učenik/učenica na većini časova i u vannastavnim aktivnostima pokazuje bunt prema pravilima i krši pravila škole.
Učenik/učenica konstantno izostaje s nastave	Ovaj indikator se odnosi na bježanje učenika/učenice s časova, kao i stalno odsustvo s nastave za koje roditelji nemaju adekvatna opravdanja, koja su u skladu sa školskim pravilnikom.
Učenik/učenica je nasilan/nasilna (verbalno, fizički i relacijski) prema vršnjacima	Ukoliko primijetite elemente verbalnog, fizičkog ili relacijskog nasilja učenika/učenice prema vršnjacima, odnosno, ponašanja s namjerom da se nekome od vršnjaka nanese emocionalna ili fizička povreda, ubilježite ovaj indikator, čak i ako je primijećeno nasilno ponašanje učenik/učenica manifestovao/la samo jednom. Naprimjer, ukoliko učenik/učenica namjerno udari drugog učenika/učenicu, isključuje ga iz grupe, vrijeđa vršnjake, ubilježite indikator (uključujući i ponašanja na internetu, npr. vrijeđanje na društvenim mrežama ili isključivanje iz grupe).

Učenik/učenica ugrožava vršnjake (ili druge osobe) u digitalnom okruženju (cyber prostoru)	Učenik/učenica putem interneta (Facebook, Viber, Instagram, itd.) kontinuirano šalje uznemirujuće sadržaje, vrijeđa, hakira u tuđe profile, isključuje iz grupa, dogovara tuče, širi glasine, postavlja kompromitirajuće fotografije s namjerom da nanese štetu svojim vršnjacima ili drugim osobama. Učenik/učenica koristeći internet, aplikacije ili društvene mreže sporadično ili kontinuirano kreira svoje ili dijeli tuđe neprimjerene sadržaje s ciljem uznemiravanja, omalovažavanja i/ili ugrožavanja vršnjaka ili drugih osoba, a koje se ispoljavaju kroz jedan od navedenih ili kombinaciju sljedećih oblika neprihvatljivog ponašanja u digitalnom prostoru: - Cyberstalking - slanje uznemiravajućih poruka korištenjem interneta ili telefona. Poruke su obično prijeteće prirode s namjerom izazivanja straha s mogućnošću uhođenja i ostvarivanja fizičke prijetnje. - Denigration - slanje i postavljanje tračeva ili glasina s ciljem narušavanja reputacije ili ugleda. - Exclusion/Gossip Group - izoliranje i/ili isključivanje pojedinca iz grupe. Online ekvivalent bullyingu u digitalnom prostoru u kojem grupa ugrožava pojedinca korištenjem interneta ili telefona. - Falsify Identity - situacije u kojima pojedinac neovlašteno pristupa ličnom profilu aplikacije ili društvene mreže korisnikakorisnice te lažno se predstavljajući postavlja uznemiravajući ili kompromitirajući sadržaj uzrokujući sramoćenje ili narušavanje ugleda vlasnika/vlasnice profila ili drugih lica. Često rezultira izolacijom žrtve od okruženja. - Flaming - prepiska korištenjem chat rooms, e-maila ili aplikacija za slanje instant poruka koja uključuje agresivan govor uz postavljanje neprimjerenih fotografija, videa ili zvučnih zapisa te sextinga. - Masquerading/Impersonation - sofisticirani oblik uznemiravanja i/ili ugrožavanja u digitalnom/cyber prostoru u kojem osoba kreira lažni digitalni indentitet i nanosi štetu lažno se predstavljajući. Može uključivati krađu tuđih korisničkih podataka s ciljem nanošenja štete po ugled i reputaciju ili dovođenje u opasnost. - Online Grooming - uspostavljanje odnosa s djetetom u digitalnom prostoru, a s ciljem iskorištavanja u seksualne ili druge neprimjerene svrhe od strane starijih osoba. - Outing - otkrivanje privatnih informacija o osobi te njenoj orijentaciji; dijeljenje u digitalnom prostoru s ciljem ugrožavanja ili nanošenja štete s katastrofalnim posljedicama koje mogu voditi k javnom poniženju i samoubistvu. - Phishing - pokušaj da se dobiju lični podaci i informacije korištenjem maliciozne web stranice ili linka. - Sexting - slanje seksualno eksplicitnog sadržaja korištenjem poruka putem telefona, aplikacija ili društvenih mreža.
---	--

	- Sextortion - oblik seksualnog iskorištavanja koji se primjenjuje kao nefizički oblik prisile ili ucjene da se prvenstveno iznudi seksualna usluga od žrtve. - Live Stream - prijenos uživo u realnom vremenu seksualnog zlostavljanja djece kada je dijete prisiljeno da se pojavi pred web kamerom te da se uključi u seksualno eksplicitno ponašanje ili da bude podvrgnuto seksualnom zlostavljanju. - Trickery - nagovaranje nekoga da otkrije ili kompromitirajuće informacije ili neprimjerene fotografije.
Učenik/učenica pasivno svjedoči i snima nasilje (među vršnjacima)	Učenik/učenica koristi mobitel kako bi snimio/snimila nasilje među vršnjacima ili svojim prisustvom podstiče nasilje među učenicima/učenicama i ne reaguje niti prijavljuje nasilje nastavnicima/nastavnicama i stručnoj službi škole.
Učenik/učenica se verbalno i fizički sukobljava s nastavnikom/nastavnicom	Učenik/učenica ispoljava različite vidove agresivnosti i neprihvatljivog ponašanja prema nastavnicima/nastavnicama.
Učenik/učenica vrlo često za svoje loše postupke optužuje druge	Učenik/učenica smatra da je uvijek neko drugi kriv.
Učenik/učenica neadekvatno reaguje kada pogriješi (vrišti, plače, ne može se smiriti)	Učenik/učenica pokazuje intenzivnu uznemirenost i zabrinutost kada pogriješi (npr. kada dobije lošu ocjenu) i ukoliko ta uznemirenost, po vašoj procjeni, traje dugo, ubilježite ovaj indikator.
Učenik/učenica pokazuje jake izljeve bijesa pri minimalnim podražajima	Učenik/učenica pokazuje izrazite bijesne reakcije u situacijama koje doživljava kao frustraciju (npr. kada ne može prvi/prva da stoji u redu ili kada mu/joj vršnjaci uzmu bez pitanja stvari sa stola).
Učenik/učenica je mišljenja da ne može utjecati na vlastitu budućnost	Primjećujete da učenik/učenica vjeruje da ništa ne može za sebe uraditi. Ova stavka se odnosi na bespomoćnost u smislu upravljanja sopstvenim životom: učenik/učenica nema kratkoročne i dugoročne ciljeve (jer smatra da ih je besmisleno postavljati, jer je "sve neizvjesno"), smatra da drugi treba da odrede šta će i kako raditi, nije samostalan/samostalna u donošenju odluka u skladu s razvojnom dobi, itd.
Učenik/učenica je mišljenja da drugi određuju njegov/njen život	Učenik/učenica vjeruje da drugi upravljaju njegovim/njenim životom, te da ne može samostalno donositi odluke o bilo čemu u svom životu (npr. vjeruje da mora postupati kako je naredila grupa vršnjaka, da se mora oblačiti ili ponašati kako mu/joj vršnjaci nalože i sl.)
Učenik/učenica izbjegava tražiti pomoć od drugih osoba	Ovaj indikator je potrebno označiti ukoliko učenik/učenica odbija ponuđenu pomoć, ne pojavljuje se na zakazane termine za pružanje stručne podrške i sl.
Učenik/učenica inicira i/ili učestvuje u tučnjavama	Učenik/učenica inicira i/ili učestvuje u tučama sa svojim vršnjacima iz iste ili druge škole, ili generalno inicira i učestvuje u tučama u školi i/ili izvan škole.
Učenik/učenica namjerno uništava javno dobro u i oko škole	Npr. učenik/učenica razbije školski prozor, crta sprejom po školskoj fasadi i sl.
Učenik/učenica u školi prisvaja tuđe stvari	Ukoliko primijetite da je učenik/učenica sklon/sklona prisvojiti stvari vršnjaka ili nastavnika/nastavnica, ubilježite ovaj indikator.

Učenik/učenica je neuredan/neuredna i neprikladno odjeven/odjevena	S obzirom da termin "neprikladno" može biti tumačen subjektivno, pozovite se na školski pravilnik o ponašanju učenika/učenica, odnosno, na dio pravilnika koji se odnosi na oblačenje učenika/učenica koje je primjereno za školu.
Učenik/učenica je higijenski zapušten/zapuštena	Ovaj indikator označite ukoliko primijetite elemente higijenske zanemarenosti kod učenika/učenice.
Izostanak emocionalne bliskosti ("hladan odnos") između roditelja i učenika/učenice	Ukoliko primijetite da u odnosu između roditelja i učenika/učenice nema emocionalne bliskosti, odnosno, da ne postoji prisnost, radost i spontanost pri susretu roditelja i učenika/učenice, označite ovaj indikator.
Roditelji/staratelji se žale na ponašanje i neadekvatan odnos s učenikom/učenicom ("Ja mu/joj ne mogu ništa.")	Ukoliko roditelji nastavniku/ici, razredniku/ici, direktoru/ici, stručnom/oj saradniku/ici škole izjave da ne mogu utjecati na promjenu ponašanja učenika/učenice ili ako izjave da ne mogu na adekvatan način odgajati dijete/učenika/učenicu, te da oni ne mogu utjecati na razvoj pozitivnih osobina ličnosti i prosocijalnog ponašanja svog djeteta, kao i ako se roditelji/staratelji žale da je učenik/učenica agresivan/agresivna i pokazuje neprihvatljive oblike ponašanja prema roditeljima i drugim članovima/članicama porodice, ubilježite ovaj indikator.
Učenik/učenica se žali na odnos i ponašanje roditelja	Ovaj indikator označite ukoliko učenik/učenica u razgovoru s razrednikom/icom, nastavnikom/icom ili stručnim/om saradnikom/icom navede da ga/je roditelji zanemaruju, kažnjavaju fizički, da ga/je vrijeđaju i sl.
Pretjeran zaštitnički odnos i ponašanje roditelja prema učeniku/učenici	Ukoliko primijetite da roditelji obavljaju učenikove/učenicine obaveze umjesto njega/nje, iako je njihovo dijete u mogućnosti da isto obavi, u skladu s uzrastom, ubilježite ovaj indikator. Ovaj indikator ubilježite ako primijetite da roditelji pokazuju pretjeranu iracionalnu brigu za učenika/učenicu.
Učenik/učenica pokazuje teškoće u savladavanju nastavnog gradiva	U odnosu na vršnjake učenik/učenica pokazuje teškoće u savladavanju nastavnog gradiva, npr. ako se učenik/učenica ne trudi (ima adekvatne sposobnosti za postizanje uspjeha), odbija da uči iz prkosa ili je nezainteresovan/nezainteresovana za učenje i postizanje akademskog uspjeha.
Učenik/učenica ne radi domaće zadaće	Ukoliko je učenik/učenica kontinuirano ravnodušan/ravnodušna kada ne donese domaću zadaću, ukoliko je nezainteresovan/nezainteresovana za rad domaće zadaće i ukoliko pokazuje otpor prema radu domaće zadaće, potrebno je označiti ovaj indikator. U ovom indikatoru je bitan kontinuitet, te je značajno ukoliko učenik/učenica nikako ne radi domaću zadaću ili je ne radi samo jedan određeni vremenski period (ali u oba slučaja označiti indikator). Indikator nije potrebno označavati ukoliko je učeniku/učenici neprijatno zato što nije uradio/la domaću zadaću, te ukoliko je istu jednom ili dva puta zaboravio/la uraditi.
Učenik/učenica često ne donosi pribor na nastavu	Ovaj indikator je potrebno označiti ukoliko primijetite da učenik/učenica ne donosi pribor na nastavu, sveske, udžbenike, opremu za tjelesni odgoj i to kontinuirano tokom određenog vremenskog perioda (npr. tokom jednog mjeseca ili polugodišta).

Učenik/učenica je nezainteresovan/nezainteresovana za nastavu (odsustvo motivacije)	Ukoliko učenik/učenica kontinuirano pokazuje nezainteresovanost za nastavno gradivo (pored pokušaja nastavnika/nastavnice da učenika/učenicu uključi i zainteresuje za nastavni predmet) i to je primijećeno na više školskih časova, potrebno je označiti ovaj indikator.
Učenik/učenica ima problem s pažnjom i koncentracijom	Odnosi se na intenzivne i kontinuirane probleme učenika/učenica s koncentracijom i pažnjom. U okviru ovog indikatora potrebno je naglasiti da su poteškoće s pažnjom i koncentracijom često karakteristične za određene razvojne faze. U tom smislu se učenici/učenice mlađeg uzrasta često vrpole jer razvojno ne mogu držati fokusiranu pažnju, a kod starijih učenika/učenica ti su oblici ponašanja karakteristični kada im je dosadno i kada ne razumiju gradivo. Ukoliko se i pored napora nastavnika/nastavnice da uključi učenika/učenicu u nastavu ovi indikatori nastavljaju duži period, potrebno je označiti ovaj indikator.
Učenik/učenica pretjerano priča i ne može sjediti mirno na času	Kao i u prethodnom indikatoru, važno je obratiti pažnju na uzrast učenika/učenica, npr. u prvom razredu osnovne škole je očekivano da učenici/učenice ne mogu sjediti u klupi i da će često imati potrebu da se kreću po razredu, kao i kontinuitet u ponašanju. Ukoliko se i pored napora nastavnika/nastavnice da učenika/učenicu smiri nastavi isti oblik ponašanja duži period, potrebno je označiti ovaj indikator.
Učenik/učenica pokazuje implusivno ponašanje (nema strpljenja, nemogućnost čekanja na red, odgovara prije nego nastavnik/nastavnica završi pitanje)	Ukoliko je opisano ponašanje u okviru indikatora kontinuirano i ukoliko značajno odstupa od ponašanja ostalih učenika/učenica, potrebno je označiti ovaj indikator.
Učenik/učenica konzumira alkohol, duhanske proizvode ili narkotike svih vrsta, ostale proizvode za pušenje i proizvode koji izazivaju nikotinsku ovisnost	Ukoliko ste primijetili ovakvo ponašanje ili sumnjate da učenik/učenica konzumira neku od navedenih psihoaktivnih supstanci u okviru škole, školskog dvorišta ili van škole, označite ovaj indikator.
Učenik/učenica prije nastave, za vrijeme i nakon nastave vrijeme provodi u kladionicama	Sam/sama ili u prisustvu vršnjaka ili drugih odraslih osoba.
Učenik/učenica se na određeni način povezuje s grupama sklonim devijantnom ponašanju i/ili pripada grupi sklonoj devijantnom ponašanju	Ukoliko imate saznanje da je učenik/učenica član/članica neke od socijalnih grupa koje su sklone devijantnom ponašanju ili se na neki način učenik/učenica povezuje s grupom koja je sklona asocijalnom ponašanju, potrebno je ubilježiti ovaj indikator.
Učenik/učenica u školu unosi opasne predmete kojima može povrijediti sebe, vršnjake i ostale u školi	Odnosi se na bilo koji opasan predmet koji nije školski pribor.

Učenik/učenica skita i/ili prosjači ili se sumnja da je žrtva nekog drugog oblika eksploatacije	Ukoliko učenik/učenica skita i/ili prosjači za vrijeme ili nakon nastave sam/sama ili s roditeljima, te ako se sumnja da je učenik/učenica žrtva nekog oblika eksploatacije, ubilježite ovaj indikator. Žrtve trgovine ljudima, a posebno djeca rijetko se obraćaju za pomoć, stoga otkrivanje i podrška učenicima/učenicama potencijalnim žrtvama trgovine ljudima u velikoj mjeri zavisi od stručnosti profesionalaca zaposlenih u školama i drugim institucijama. U Listi indikatora (Prilog broj 1) su navedeni preliminarni indikatori koji mogu ukazati na sumnju da je učenik/učenica žrtva krivičnog djela trgovine ljudima. Postojanje jednog ili više indikatora ne mora nužno značiti da je učenik/učenica žrtva trgovine ljudima, već samo alarm da se profesionalci posebno posvete praćenju i zaštiti najboljeg interesa učenika/učenice kod kojeg/koje su primijećeni indikatori koji mogu upućivati da je učenik/učenica žrtva.
Učenik/učenica iznosi ksenofobne stavove i/ili upražnjava govor mržnje	Učenik/učenica javno iznosi stavove kojima se širi, podstiče, promovira ili opravdava rasna mržnja, ksenofobija i drugi oblici mržnje zasnovane na netoleranciji, uključujući i netoleranciju izraženu agresivnim nacionalizmom i etnocentrizmom, diskriminacijom ili neprijateljstvom prema manjinama, drugom i drugačijem. Učenik/učenica javno iznosi ideje ili teorije koje zagovaraju, promoviraju ili podstiču mržnju, diskriminaciju ili nasilje protiv osoba ili grupa na osnovu rase, boje kože, nacionalnog ili etničkog porijekla, religije i drugo.
Učenik/učenica ima poteškoće u komunikaciji s vršnjacima (izbjegava kontakt, povlači se, osjeća nelagodu)	Učenik/učenica se osjeća nelagodno, pokazuje stid i izbjegava spontani razgovor u prilikama kada se nalazi s jednim/jednom učenikom/učenicom ili grupom vršnjaka.
Učenik/učenica izbjegava kontakt očima	Naprimjer, u razgovoru s nastavnicima, stručnim saradnicima, vršnjacima. Izbjegavanje kontakta očima u ovom kontekstu odnosi se na strah ili stid od uspostavljanja socijalnih interakcija, odnosno tendenciju da se izbjegavaju socijalne situacije.
Učenik/učenica ne pokazuje interes za druge	Primjećujete da tokom nastave učenik/učenica voli da sjedi sam/sama na školskim odmorima, radije jede užinu sam/sama, čak i ako ga/je vršnjaci zovu u aktivnosti. Ne pokazuje interes za aktivnosti ili teme tipične za uzrast. Ukoliko se ovo ponašanje ponavlja duži vremenski period, ubilježite ovaj indikator.
Učenik/učenica djeluje bojažljivo	Naprimjer, u kontaktu s vršnjacima ili nastavnicima, stručnim saradnicima.
Učenik/učenica djeluje nesretno i tužno	Ukoliko primijetite da je učenik/učenica duži vremenski period tužan/tužna i nesretan/nesretna potrebno je da ubilježite ovaj indikator.
Učenik/učenica djeluje usamljeno i izolirano	Primjećujete da je učenik/učenica duže vrijeme sam/sama tokom nastave, malih i velikih odmora

Učenik/učenica je sklon/sklona samopovređivanju	Ukoliko primjećujete da učenik/učenica udara glavom, ili tijelom o zid, grize nokte, štipa kožu, čupa kosu ili neke druge dijelove tijela, baca se na pod namjerno, na rukama ima ožiljke od zarezivanja kože određenim ostrim predmetima, označite ovaj indikator.
Učenik/učenica pokazuje pretjerano seksualizirajuće ponašanje	Ukoliko primjećujete da učenik/učenica pretjerano koristi proste riječi, pretjerano se zanima za tuđe i svoje genitalije, koristi seksualizirane motive u crtežima ili pričama, obilježite ovaj indikator.
Uočavaju se nagle promjene u težini učenika/učenice	Ako primijetite da je učenik/učenica u toku jednog mjeseca ili tromjesečja značajno izgubio/la ili dobio/la na težini.
Učenik/učenica često odlazi u toalet	Više puta tokom jednog nastavnog dana ili čak jednog nastavnog časa, a da se to ponašanje ponavlja duži vremenski period.
Učenik/učenica pokazuje nelagodu pri fizičkom kontaktu	Naprimjer, pri najmanjem dodiru od strane vršnjaka ili nastavnika/nastavnica učenik/učenica se osjeća uznemireno.
Kod učenika/učenice je primjetan specifičan sadržaj crteža i pismenih radova	Učenik/učenica crta crteže i piše pismene radove koji sadrže neuobičajene motive, boje, šare i sl. (npr., stalno crtanje izrazito tamnih, crnih crteža, bodeža, agresivnih motiva ili pisanje o agresivnim ili autoagresivnim motivima).
Nešto drugo što nije navedeno u listi, a tiče se ostvarenja principa najboljeg interesa učenika/učenice – upisati	

Hvala što ste naš pretplatnik. Koristite pogodnosti koje dobijate pretplatom.

O nama

Javno preduzeće Novinsko-izdavačka organizacija SLUŽBENI LIST BOSNE I HERCEGOVINE. Sva prava pridržana. 2014

Adresa

Džemala Bijedića 39/III
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Email: sllist@sllist.ba (<mailto:sllist@sllist.ba>)

Kontakti

Centrala

Tel: 033/722-030

Email (<mailto:info@sllist.ba>)

Uredništvo

Tel: 033/722-038

Email (<mailto:urednistvo@sllist.ba>)

Pravna služba

Tel: 033/722-051

Email (<mailto:info@sllist.ba>)

Računovodstvo

Tel: 033/722-045, Fax: 033/722-046

Email (<mailto:racunovodstvo@sllist.ba>)

Pretplata

Tel: 033/722-054

Email (<mailto:pretplata@sllist.ba>)

Ekspedit

Tel: 033/722-041

Email (<mailto:info@sllist.ba>)

Prodaja

Tel: 033/722-079

Email (<mailto:info@sllist.ba>)

Oglasni odjel

Tel: 033/722-049 i 033/722-050, Fax: 033/722-074

Email (<mailto:oglasi@sllist.ba>)

Tehnički sekretar

Tel: 033/722-061, Fax: 033/722-064

Ured direktora

Tel: 033/722-061

Komercijala

Tel: 033/722-042

2014 © JP NIO Službeni list Bosne i Hercegovine. Sva Prava Pridržana.